https://www.regionaleforskningsfond.no/trondelag/om-rff-trondelag/nyheter/2023/bygdesamer-fra-kyst-til-kyst/

Bygdesamer fra kyst til kyst

Det er ukjent for mange at den samiske befolkningen i Trøndelag, Jämtland og Västernorrland også omfattet fastboende i bygdene. Nytt grenseoverskridende prosjekt skal nå forske på historien til fastboende samer.

AV IDA VALSØ | PUBLISERT 24. FEB. 2023 | OPPDATERT 2. MARS 2023

I dag har skogen nesten tatt over den gamle bygdesamiske boplassen ved Leklemvatnet i Volhaugen på grensa mellom Inderøy og Verdal kommune, men den er et fint turmål med gapahuk og bålplass. Foto: Håkon Hermanstrand / Saemien Sijte.

Saemien Sijte på Snåsa, Gaaltije i Østersund og Nord Universitet på Levanger har fått midler fra Regionalt forskningsfond Trøndelag til et års forskningsprosjekt som kan bane veien for mer forskning. Sammen skal de tre partnerne finne ut mer om historien til den fastboende samiske befolkningen i Trøndelag, Jämtland og Västernorrland mellom 1800 og 1920.

Prosjektet heter «Bygdesamer fra kyst til kyst».

Fastboende samer langs Trondheimsfjorden

– Mange kjenner nok ikke til de fastboende samene på bygdene langs Trondheimsfjorden. De bodde på Skatval, Volhaugen mellom Verdal og Inderøy, Stod nord for Steinkjer, Namsos,

Sanna Jonassen (1869 – 1952) var en sentral samepolitiker i Trøndelag, og kom fra en fastboende samisk familie som bodde ved Råmmå i dagens Steinkjer kommune . Arkivfoto: Saemien Sijte.

Overhalla og Høylandet, for å nevne noen, sier prosjektleder og historiker Håkon Hermanstrand ved Saemien Sijte.

– De fastboende samene var knyttet til det øvrige samiske samfunnet, og folk fra østersjøkysten giftet seg med folk fra norskekysten. De levde av jakt, fiske, håndverk, handel, lønnsarbeid og småbruk. Ofte var de spesialister på slakting, skinnarbeid, folkemedisin eller jakt i bygdesamfunnene de bodde i, forteller han.

I prosjektet «Bygdesamer fra kyst til kyst» skal de se nærmere på historien til denne delen av den samiske befolkningen, som i Norge gjerne kalles bygdesamer og i Sverige også omfatter såkalte sockenlappar.

– Vi skal følge familier over flere generasjoner for å se på livshistorien deres og få et bedre bilde av hvem de var og hvor de ble av. Arkeologen vår skal se på om det er fellestrekk mellom arkeologiske funn fra boplassene, sier Hermanstrand.

Mer forskning på bygdesamer

Prosjektet er en videføring av kunnskapsoppbygging i Interregprosjektet Beavnardahke 2. Målet med prosjektet er å gi grunnlag til enda mer forskning på området i et større prosjekt. I tillegg ønsker samarbeidspartnerne å lage en vandreutstilling med sine funn, og en forskningsartikkel som kan øke kunnskapen om bygdesamene.

– Jeg håper vi kan finne svar på hvordan bygdesamene greide å beholde identiteten sin over flere generasjoner, selv om de bodde i et typisk norsk bygdesamfunn. Hvordan klarte de å beholde relasjonene på tvers av landet og landegrensa? Og hvordan var kontakten til reindriftssamer og andre samer?

– Dette er et spennende tema å jobbe med fordi det ikke er gjort mye forskning på feltet tidligere – spesielt ikke på tvers av landegrensa, avslutter prosjektlederen.

Her ved dagens E6 gjennom Skatval i Stjørdal kommune bodde det bygdesamer på 1800-tallet. Foto Håkon Hermanstrand / Saemien Sijte.

Meldinger ved utskriftstidspunkt 17. november 2026, kl. 19.57 CET

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.